

2. እግዚአብሔር ስሙን የሰደበ እንዲገደል ያዘዘው ለምንድን ነው?

3. የእግዚአብሔርን ስም እንዴት አድርገን መጠቀም እንዳለብን ነው ይህ የሚያስተምረን?

ጧ) የዘመኑ መንግሥታት በዓመተ-ሰንበትና በኢየሴልዩ ዓመት ላይ የተሰጡትን መመሪያዎች ቢጠቀሙ ዓላማችን ጥሩ የመኖሪያ ቦታ ሊያደርጓት የሚችሉት እንዴት ነው?

5. ጸሎት

ትምህርት ስምንት

አሪት ዘሌዋውያን ከምዕራፍ 26-27

የመጀመሪያው ቀን: -

አሪት ዘሌዋውያን ምዕራፍ 26

በዚህ ሳምንት የአሪት ዘሌዋውያንን የመጨረሻዎቹን ሁለት ምዕራፎች እናጠናለን። ከዚህ በኋላ ደግሞ በአሪት ዘሌዋውያን ውስጥ ያጠናናቸውን ዋና ዋና እውነታዎች እንዘልሳለን።

እንደ ማንኛውም የጥንት ቃል ኪዳን ይህ የሲና ቃል ኪዳን የሚጠናቀቀው ትዕዛዙን ለሚጠብቁ ሁሉ በሚገኘው በረከትና በማይጠብቁት ላይ በሚመጣው ቁጣ ነው፤ (አሪት ዘ.አት 23:25-33፤ ዘዳግ.28) አሪት ዘሌዋውያን ምዕራፍ 26 እሥራኤላውያን የእግዚአብሔርን ትዕዛዝ ከጠበቁ የሚያገኛቸውን በረከቶች ዝርዝር ይዟል። ሆኖም በአሪት ዘሌዋውያን የሚገኘውን ትዕዛዝ ንቀው ካልጠበቁት የሚያጋጥማቸውንም ቅጣት እካትቷል።

አሪት ዘሌዋውያን ምዕራፍ 26 አንብብ።

1ኛ ጥያቄ:- በአሪት ዘሌዋውያን 26:1-2 የተሰጡት ለየት ያሉ ትዕዛዞች ምንድን ናቸው? በአሪት ዘሌዋውያን የተሰጡትን ብዙዎቹን ትዕዛዞች አጠር ባለ መልክ የሚያካትቱ ናቸው ልንል የምንችለው እንዴት ነው?

2ኛ ጥያቄ:- እግዚአብሔር የሰጣቸውን ትዕዛዞች ከጠበቁ የሚያገኛቸውን የተለያዩ በረከቶች በዝርዝር ጻፍ።

3ኛ ጥያቄ:- የእግዚአብሔርን ትዕዛዝ ካልጠበቁ የሚቀበሏቸውን የተለያዩ ቅጣቶች በዝርዝር ጻፍ። እነዚህ ቅጣቶች በእሥራኤል ታሪክ ውስጥ እንዴት እንደተፈጸሙ የሚገልጽ ምሳሌ ስጥ። (ለምሳሌ 2ኛ ነገ.24:1-15)

አሪት ዘሌዋውያን ምዕራፍ 26፣ የሚጀምረው እሥራኤላውያን በእግዚአብሔር ለመባረክ ከፈለጉ ሊጠብቁቸው የሚገባቸውን ዋና ዋና ትዕዛዞች በሚያጠቃልሉ ቁጥሮች ነው። (ከቁጥር 1-2)።

1. እሥራኤላውያን ግምለክ የነበረባቸው እግዚአብሔርን ብቻ ነው። ፍቅራቸውንና እምነታቸውን በእርሱ ላይ ግላረፍ ነበረባቸው። የአምልኳቸውና የእምነታቸው መሠረት የሆነውን እግዚአብሔርን በምንም ነገር መተካት አልነበረባቸውም። ሦስት ዓይነት አምልኮዎች ተዘርዝረዋል፡-

ሀ) ከድንጋይ ወይም ከእንጨት የተቀረፁ ጣዖቶችን ተክላችሁ እንዲታመሙ።

ለ) እግዚአብሔርን የሚወክሉ ከእንጨት ወይም ከድንጋይ የተሠሩ ነገሮችን አታቁሙ።

ሐ) አማልክቶቻቸውን የሚወክሉ ሥዕሎችን መሣል የለባቸውም። ግምለክና ግመን የነበረባቸው አንዱንና ብቸኛውን የአብርሃም አምላክ እግዚአብሔርን ነው። ይህ አምላክ መንፈስ በመሆኑ ቁላዊ በሆነ ነገር ሊመስሉት አይችሉም።

4ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ፍቅራችንንና እምነታችንን ልንጥልባቸውና እንደ አምላካችን ሊሆኑብን የሚችሉ በዓለም ያሉ አንዳንድ ነገሮችን በዝርዝር ጻፍ።

ለ) የኢየሱስን ሥዕል በተመለከተ እነዚህ ትዕዛዛት የሚገልጹት ነገር ምንድን ነው?

2. እሥራኤላውያን ሰንበትን መጠበቅ ነበረባቸው። ይህ ሰንበት የትዳሜው ብቻ ሳይሆን በየሰባት ዓመቱና በየሃምሳ ዓመቱ ያሉትን ሰንበቶችንም ያጠቃልላል። ልባቸውንና ሐሳባቸውን በእግዚአብሔር ላይ እንዲያደርጉ ይረዷቸዋል። በየሳምንቱ እርሱን ግምለክ ነበረባቸው። በእግዚአብሔር ላይ ያላቸውን ሙሉ መታመን ለመግለጽ የተወሰኑ ዓመታት በመለየት እርሱ ሥጋዊ ፍላጎቶቻቸውን እንዲያሟላላቸው ያደርጋሉ።

3. የእግዚአብሔር ክብር ያረፈበትን ቤተ መቅደሱን ሁሉ ግስታወስ ነበረባቸው። መሥዋዕታቸውን ሊያቀርቡና ሊያመልኩት የሚችሉት በዚህ ሥፍራ ብቻ ነው። እግዚአብሔር መባቸውንና በእርሱ ላይ ያለባቸውን ነገር በሙሉ እንደተቀበላቸው ማረጋገጥ ነበረባቸው። በልባቸውና በአእምሯቸው ሁሉ በመካከላቸው በሚኖረው እግዚአብሔር ላይ ግትኮር ነበረባቸው።

5ኛ ጥያቄ፡- እኛ ክርስቲያን እንደመሆናችን መጠን ልባችን ሁሉ የእግዚአብሔርን ድምፅ እንዲሰማና ሕይወታችን ለእግዚአብሔር ሥራ ሁሉ ዝግጁ እንዲሆን ከማድረግ መቆጠብ የሌለብን ነገሮች ምንድን ናቸው?

እግዚአብሔር ከእሥራኤል ጋር ቃል ኪዳን ባደረገ ጊዜ አምላካቸው እንደሚሆን በመካከላቸው እንደሚኖርና እያንዳንዱን የሕይወታቸውን ክፍል እንደሚባርክላቸው ቃል ገብተላቸዋል። ሆኖም በረከቱ የሚወርድላቸው ትዕዛዛትን በሙሉ ከጠበቁ ነው። ኦሪት ዘሌዋውያን 26:3-13 በሦስት ሊከፈሉ የሚችሉትን እነዚህን በረከቶች ይዘረዝርናል፡-

ሀ) እግዚአብሔር በንብረት ይባርካቸዋል፤ (ከቁጥር 3-5+9)። ለምሳሌ፡- እግዚአብሔር ዝናብ በወቅቱ በመላክ ጥሩ እርሻ እንዲኖራቸው ያደርጋል፤ ብዙ ልጆች ይኖራቸዋል፤ ታላቅ ሕዝብም ይሆናሉ።

ለ) እግዚአብሔር ለእነርሱና ለምድሪቱ ሰላምን ይሰጣል፤ (ከቁጥር 6-8)። ከቶቶች አራዊቶችን ከምድራቸው ያጠፋል። ጠላቶቻቸውን ድል አድርገው ሰላም ይኖራቸዋል። ከማንኛውም ዓይነት ባርነት ነፃ ይሆናሉ።

ሐ) እግዚአብሔር ግደሪያውን በመከላከል ግድረትን ይቀጥላል፤ (1-13)። ከመገናኛው ድንኳን ውስጥ ሆኖ በእነርሱ ላይ ይነግሳል። የበረከቶቻቸው ሁሉ ምንጭ እርሱ ይሆናል። ልክ አዳም እና ሔዋን ከእግዚአብሔር ጋር ይራመዱና ያውሩ እንደነበረው፤ እግዚአብሔርም ከእነርሱ ጋር በቅርብ ጎብኦት በግድረግ ይናገራቸዋል።

ፍኛ ጥያቄ፡- ከእነዚህ በረከቶች ትዕዛዙን ከጠበቅን እግዚአብሔር እንደሚሰጠን ቃል የገባለን የትኞቹን ነው?

ከእርሱ ጋር ከተራመድንና ትዕዛዙን ከጠበቅን እግዚአብሔር ለእኛ ዛሬ ሊሰጠን ቃል የገባለን ብዙዎቹ በረከቶች ከበፊተኞቹ ጋር ተመሳሳይ ናቸው። ከሁሉም በላይ እግዚአብሔር ሁሉ ከእኛ ጋር እንደሚሆን ቃል ገብተዋል። ሆኖም የአዲስ ኪዳን ቃል ኪዳኖች ብዙ ትኩረት የሚሰጡት ውጫዊ በሆኑ በረከቶች ላይ ሳይሆን በመንፈሳዊ በረከቶች ላይ ነው። እግዚአብሔር ሥጋዊ ብልፅግና ወይም ሥጋዊ ሰላም ቃል ኪዳን አላደረገልንም። በምትኩ ቃል የገባለን ዘላለማዊ የሆነ መንፈሳዊ ሰላምና መንፈሳዊ ብልፅግና ነው። ይህ ቃል ኪዳን ዘላቂና ከበፊቱ በጣም የሚሻል ነው። በአካባቢያችን በጥብጥ እንኳ ቢኖር በእግዚአብሔር ሰላምና ተስፋ ልንጥላ እንችላለን።

እግዚአብሔር ቃል ኪዳኑን ቢያፈርሱና ትዕዛዙን ባይጠብቁ እንደሚቀጣቸው ተናገሮ ነበር፤ (ከቁጥር 14-46)። በጥንት ቃል ኪዳኖች ላይ የቅጣቱ ዝርዝር ከበረከቱ ይበልጥ ነበር፤ ይህም የሆነው ያለመታዘዝ የሚያመጣውን መዘዝ ለመግለጽና ለማስጠንቀቅ ሲባል ነው።

ሀ) ሥጋዊ የሆኑ በረከቶች አይኖራቸውም፤ (ከቁጥር 16-17)። ጤናም አይኖራቸውም፤ እርሻዎቻቸውም አያፈሩም።

ለ) ጠላቶቻቸው ያላድዷቸዋል። የምድር አራዊቶችም በመከላከል ይሰደዳሉ፤ ጠላቶቻቸውም ይገዟቸዋል።

ሐ) ጦርነቶች ይኖራሉ፤ ከጦርነቶቹም የተነሣ ቸንፈርና ረሃብ ይሆናል፤ በጂ የሚቆጠሩ ይሞታሉ ምድሪቱም ባዶ ትሆናለች፤ ይደኽያሉም፤ (ለምሳሌ፡- ለሥር ቤተሰቦችን ለመመገብ እንዲት እንጀራ ትቀርባለች)። በጣም ከመራባቸው የተነገሩ የራሳቸውን ልጆች ይበላሉ።

መ) ከተሞቻቸው ባድግ ይሆናሉ፤ የእግዚአብሔርም ቤተ መቅደሶች ይፈርሳሉ።

ሠ) ጠላቶቻቸው ለምርኮ ይወስዷቸዋል፤ በዚያም ጊዜ መራታቸው በየሰባት ዓመቱ ይረፍ የተባለውን ትዕዛዝ እንዲጠብቁ የተነገራቸው ይፈጸማል፤ ምድሪቱም ታርፋለች።

በእሥራኤል ታሪክ ውስጥ እነዚህ ቅጣቶች በሙሉ ተፈጽመዋል። የእነርሱ ታሪክ ካለመታዘዝ የተነሣ በሽንፈት በቸነፈርና በጥፋት የተሞላ ነው። እንደ ቃሉም በባቢሎናውያንና በሶሪያውያን ወደ ምርኮ ተወስደዋል። በአንዳንድ መልኩ ስናየው፤ እሥራኤላውያን አሁንም ቢሆን የሚኖሩት በቅጣት ዘመን ውስጥ ነው።

ከእነዚህ ጥቅሶች በመነሣት የእግዚአብሔርን ፍርድ በተመለከተ ብዙ ቁልፍ የሆኑ ነገሮችን ልናይ እንችላለን። በመጀመሪያ እግዚአብሔር ፍርዶቹን በሙሉ በአንዴ አልነበረም የላከው። ከእነዚህ ጥቅሶች እንደምንመለከተው ንስሐ ገብተው ትዕዛዙን ለመጠበቅ አሻፈረኝ ሲሉ ነበር፤ ፍርዱ እየዉመረና ከበድ እያለ ይሄድ የነበረው። እግዚአብሔርም «በእንቢተኝነትም ብትሄዱብኝ ባትሰሙኝም እንደ ኃጢአታችሁ መጠን በመቅሠፍቱ ላይ ሰባት እጥፍ እዉምራለሁ» ብሎ ተናግሯል፤ (ቁጥር 18፥21፥24፥27)።

ሁለተኛ፡ ደግሞ እግዚአብሔር የሚቀጣው ለማጥፋት ሳይሆን ሰዎች ወደ እራሱ ለመመለስ እንደሆነ እናያለን። ካለመታዘዝ መንገድ እንድንመለስ ሲል እግዚአብሔር ብዙ ችግሮችን ያመጣብናል።

ሦስተኛ፡ የአለመታዘዝ ሥር ትዕቢት ነው፤ (ቁጥር 19)። ይህ ትዕቢት ከብልፅግናና ከግያዳርጠው የእግዚአብሔር በረከት የተነሣ ነው የሚመጣው። እግዚአብሔርን ለመስማት ፈቃደኞች ባለመሆናቸውም እሥራኤላውያን የራሳቸውን መንገድ ተከተሉ። በዚህም ምክንያት የእግዚአብሔር ፍርድ በእነርሱ ላይ ወረደ።

7ኛ ጥያቄ፡- ለምንድን ነው እግዚአብሔር የሚቀጣን? ዕብራውያን 12፡5-11 ተመልከት።

እግዚአብሔር የእሥራኤልን ሕዝብ ዉርሶ እንደግያጠፋ ቃል ገብቷል፤ (ከቁጥር 40-45)። እግዚአብሔር ሊሸረው የማይችለውን ቃል ኪዳን ከአብርሃም ጋር ገብቷል። ስለዚህም እግዚአብሔር ንስሐ በገቡበት ወቅት ወዲያውኑ በረከቱን እንደሚያወርድላቸው ቃል ገብቷል። አሁንም ቢሆን ወደ እስራኤላውያን ተመልሶ ሊባርካቸው ይችላል። በብሉይ ኪዳን ውስጥ የሚገኙት ብዙዎቹ ትንቢቶች እነዚህ አሪት ዘሌዋውያን ላይ የተገለጹት በረከቶች በመዉረሻ ላይ በሚመጣው መሢሕ በኢየሱስ የምድር መንገሥ ጊዜ የሚወርደውን ታላቅ በረከት የሚያመለክቱና የሚጠባበቁ ናቸው።

ምንም እንኳ ከእሥራኤል ሕዝብ ጋር ከገባው ቃል ኪዳን በሚበልጠው በአዲስ ኪዳን ሥር ብንኖርም እግዚአብሔር ልክ እንደበፊቱ ከታዘዝነው እንደሚባርከን ካልታዘዝነው ደግሞ እንደሚቀጣን ቃል ገብቷል። እግዚአብሔር እርሱ ቅዱስ እንደሆነ እኛንም ቅዱስ ለማድረግ ወስኗል። ልክ እሳት ቆሻሻውን አቃጥሎ ወርቁን ንጹህ

እንደሚያደርገው እግዚአብሔር እኛን ልክ እንደ እሳቱ አጥር ሥነ-ሥርዓት ያስይዘን ዘንድ ብዙ መሣሪያዎችን ይጠቀማል።

8ኛ ጥያቄ፡- እግዚአብሔር ሥነ-ሥርዓት እንድትይዝና አድገህ ኢየሱስን የበለጠ እንድትመስል የተለያዩ ነገሮችን ሲጠቀም ያየኸው እንዴት ነው?

ሁለተኛ ቀን፡ -

አራት ዘሌዋውያን ምዕራፍ 27

9ኛ ጥያቄ፡- ለእግዚአብሔር ይህን እንሰጣለን ብለው ከተሳሉ በኋላ እሥራኤላውያን የሚያተርፏቸውና የሚያገኟቸው ነገሮች ምን ምንድን ናቸው?

አራት ዘሌዋውያን ምዕራፍ 27 አንድ ሰው ለእግዚአብሔር የገባቸውን ስለቶች መሐላዎች ያካተተ ነው። ከእነዚህ ውስጥ ብዙዎቹ በተለይ አንድ ሰው ተቸግሮ የእግዚአብሔርን ዕርዳታ በሚፈልግበት ወቅት በፈቃደኝነት የሚላቸው ስለቶች ናቸው። ሆኖም ከሚያገኙት ነገሮች ላይ አንድ አሥረኛውን ወይም አሥራት የመስጠቱን ስለት እግዚአብሔር የሚጠበቅባቸውና ማድረግ ያለባቸው ነው።

10ኛ ጥያቄ፡- አራት ዘፍጥረት 28፡20-22 ተመልከት። በዚህ ቦታ የተደረገው ስለት ምንድን ነው? ይህን ስለት ያደረገው ለምንድን ነው?

በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ብዙ ሰዎች ይህን ካደረከልኝ እንዲህ አደርገልሃለሁ ብለው ለእግዚአብሔር ተስለዋል። ያዕቆብ ለጸሎቱ መልስ ካገኘ እግዚአብሔርን እንደሚያመልክና አሥራቱን እንደሚሰጥ ስለት ይገባል። ሆኖም አንዳንድ ስለቶች ቅጥ የሌላቸው ነበሩ፤ (ለምሳሌ መጽሐፈ መላፍንት 11፡29-40)። በእግዚአብሔር ፊት የገባነውን ስለት ሊያስረሱን የሚችሉ ብዙ ነገሮች ቢኖሩም መጽሐፍ ቅዱስ ግን አንድ ስለት ካደረገን ያንን ስለት መፈጸም እንደሚገባን በአንክሮ ያስጠነቅቀናል። ብዙውም የአራት ዘሌዋውያን ምዕራፍ 27 አንድ ሰው አንዴ ከተሳለ በኋላ ስለቱን እንዴት መስጠት እንደሚገባውና ከተሳላቸው ነገሮች ውስጥ ደግሞ ሊያገኛቸውና መልሶ ሊወስዳቸው በሚችላቸው ነገሮች ላይ የሚያተኩር ነው።

* በፈቃደኝነት የሚደረጉ ስለቶች

1. የሰው ስለቶች፡- (ከቁጥር 1-8)

አንድ ሰው እራሱን ወይም ከቤተሰቡ ውስጥ አንዱን ሰው ለእግዚአብሔር ለመስጠት ሊሳል ይችላል። ይህን ያደረገው በቸግሮ ውስጥ በነበረበት ወቅት ነው። አሁን ይህን ስለቱን ለመፈጸም ይፈልጋል፤ ነገር ግን እራሱን ወይም ከቤተሰቡ መካከል አንዱን በቤተ መቅደሱ አካባቢ ባሪያ ሆኖ እንዲሠራ አሳልፎ መስጠቱ ይከብደዋል። ምን ማድረግ ነበረበት? በቤተ መቅደስ ውስጥ ማገልገል የሚችሉት ሌዋውያን ብቻ በመሆናቸው እግዚአብሔር ሰውየው የባሪያውን ዋጋ ከፍሎ እንዲመልሰው ፈቅዷል። ለዚህም የሚከተሉት መመሪያዎች ተዘርዝረዋል፡-

ሀ) ሰዎቹ ዕድሜያቸው ከ20-60 ዓመት ከሆነ ለወንድ 50 የብር ስቅል ለሴት ደግሞ 30 የብር ስቅል መክፈል አለበት፤ (በዘመኑ አንድ ስቅል የአንድ ወር ደሞዝ ሲሆን 50 ስቅል የ50 ወር ደሞዝ ነው ማለት ነው)። የዋጋው ልዩነት የወንዶችና የሴቲቱን የችሎታ ልዩነትና እንደ ባሪያ የሚያወጡትን ዋጋ የሚያመለክት ነው።

ለ) ስለት የገባው ከ5-10 ዓመት ዕድሜ ያላቸውን ሰዎች ከሆነ ለወንዱ 20 የብር ስቅል ለሴቲቱ 10 የብር ስቅል በመክፈል ሊያስመልሳቸው ይችላል።

ሐ) ዕድሜያቸው እስከ 5 ዓመት ለሆኑ ልጆች ለወንዶቹ 5 የብር ስቅል ለሴቶቹ 3 ስቅል በመክፈል ሊያስመልሳቸው ይችላል።

መ) ከ60 ዓመት በላይ ለሆኑት ለወንዶቹ 15 የብር ስቅል ለሴቶቹ ደግሞ 10 ስቅል መክፈል ነበረበት።

ሠ) ስለቱን ያደረገው ሰውዬ ደሃ በመሆኑ የሚከፍለው ቢያጣ ካህኑ ይገምተውና እንደሚችለው ያህል እንዲከፍል ያደርጋል።

እነዚህ የሚከፈሉት ዋጋዎች በጣም ውድ በመሆናቸው ለእርሱ ይህን ዓይነት ስለት እንዲያደርጉ ሰዎቹን አይገፋፋቸውም። ሆኖም ሳያስቡበት ዝም ብለው ከተሳሉ ስለታቸውን ለማስፈጸም ሲሉ ትልቅ ዋጋ መክፈል አለባቸው።

2. የእንስሳት ስለቶች (ከቁጥር 9-13)

ሀ) ለመስዋዕትነት የሚቀርቡ እንስሳት፡- እነዚህ እንስሳት ሊለወጡ ወይም ሊመለሱ አይችሉም። ሰውዬው ለእግዚአብሔር የተሳለውን እንስሳ በተሻለ ወይም በከፋ እንስሳ ለመለወጥ ቢሞክር ሁለቱም እንስሳት የእግዚአብሔር ንብረት ይሆናሉ፤ ሁለቱም ይሠዋሉ።

ለ) የጋማ ከብትና የመሳሰሉት (ለምሳሌ ፈረስ፣ በቅሎ፣ ወዘተ...) መስዋዕት መሆን የማይችሉ እንስሳት በካህኑ ፊት መቅረብ ነበረባቸው። ሰውዬው እንስሳውን ለመውሰድ ቢፈልግ፣ የእንስሳው ዋጋ ይገመትና በዋጋው ላይ 1/5ኛ በመጨመር ሊቤዝው ይችላል። ይህ ጭማሪ እንደ ቅጣት ነው። አለበለዚያ ግን የካህናቱ ንብረት ይሆናል።

3. የንብረት ስለት (ከቁጥር 14-25)

ሀ) አንድ ሰው ለእግዚአብሔር ቅዱስ ይሆን ዘንድ ቤቱን (የቤተ ሰብ ውርስ ያልሆነ) ቢቀድስና ከእግዚአብሔር ላይ ሊቤዝው ቢፈልግ ካህኑ ከገመተው ዋጋ ላይ 20% መጨመር ነበረበት።

ለ) አንድ ሰው ከርስቱ እርሻ ላይ ለእግዚአብሔር ቢቀድስ መሬቱ የእግዚአብሔር ንብረት በመሆኑ በስለት መልክ ሊሰጠው አይችልም። በምትኩ ከመሬቱ ላይ ያመረተውን እህል በሙሉ ለእግዚአብሔር መስጠት ነበረበት። መሬቱን ሊቤዝው ከፈለገ የመሬቱን መጠንና እስከ ኢየቤልዩ ዓመት ያመርታል ተብሎ የሚጠበቀውን የእህልን ግምትና 20% ጨምሮ መክፈል ነበረበት። ሰውዬው መሬቱን ለመቤዝገት

ካልፈለገ በኢ.ዮ.ቤ.ል.ዩ. ዓመት ለእግዚአብሔር ይሆንና የካህናቱ ንብረት በመሆን ይተላለፋል።

ሐ) የገዛውን እርሻ ለእግዚአብሔር ቢቀድስ ይህ እርሻ የእርሱ የሚሆነው እስከ ኢ.ዮ.ቤ.ል.ዩ. ዓመት ስለሆነ ከእርሻው ላይ የሚገኘው ሰብል ወይም የሰብሉ ጥጋ የእግዚአብሔር ነበር። በኢ.ዮ.ቤ.ል.ዩ. ዓመት መሬቱ ባለ ርስት ለነበረው ለመጀመሪያው ሰውዬ ይሰጣል።

4. የእንስሳት በኩራት በተመለከተ የወጣ መመሪያ (ከቁጥር 26-27)

የእንስሳት በኩራት በሙሉ የእግዚአብሔር በመሆናቸው ማንም ሊቀድላቸው ወይም ሊያስመልሳቸው አይችሉም ነበር። ሆኖም ለመሥዋዕት መቅረብ የማይችሉ ከሆነ ባለንብረቱ ግምቱንና የግምቱን 20% አብሮ በመክፈል እንስሳውን የመቤዝት አግራጭ ነበረው። ይህም ካልሆነ ይሸጥና ገንዘቡ ለካህናት ይሰጣል።

5. ለእግዚአብሔር ሲባል እርም የሆነ ነገር ሁሉ (ከቁጥር 28-29)

በእሥራኤል ውስጥ ሁሉን ነገር ግውደም ልዩ ስለት ነበር። ይህን ዓይነት መሥዋዕት ማቅረብ የሚችሉት የእሥራኤል መሪዎች የሆኑ ብቻ ይመስላል። እና ብዙ ጊዜም የሚቀርበው በእግዚአብሔር ትዕዛዝ መሠረት ነው። በኢያሩኮ እንስሳት ሰዎችና ሌሎች ነገሮች በሙሉ እንዲጠፉ በታዘዘው ትዕዛዝ ውስጥ ይህ ስለት ልናየው እንችላለን፤ (ለምሳሌ፡ 1ኛ ሳሙ. 15 ላይ ሳዖል ይህንን ትዕዛዝ አልጠበቀም)። በእንደዚህ ዓይነት የሚሰጡ ማንኛዎቹም ዓይነት ስለቶች መውደም ነበረባቸው እንጂ ሊቤዝ ይችላሉም።

11ኛ ጥያቄ፡- ለእኛ ዛሬ የስለቶችን ጥቅም ምን ያህል ይመስልሃል? ስለቶቹስ አስፈላጊዎች ናቸው?

አንዳንድ ክርስቲያኖች ለአገልግሎት በሚመረጡበት ወቅት ለእግዚአብሔር የመሳሉን ነገር ያዘወትራሉ። አንዳንዶች አናገባም ብለው ይላሉ። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ እንዲህ ዓይነት ስለት አድርጎ የሚል ትዕዛዝ የለም። እንደ መጽሐፍ ቅዱስ ከሆነ እንደ ካህን ወይም እንደ መዝኩሴ የሚሠሩ ሰዎች አናገባም ብለው ስለት መግባት የለባቸውም። ይህ የአንዳንድ ቤተ ክርስቲያኖች ልምድ ነው።

በትዕዛዝ መሠረት መፈጸም የሚገባቸው ስለቶች

አሥራትን በተመለከተ የተሰጠ መመሪያ (ከቁጥር 30-34)

እግዚአብሔር የእሥራኤል ሕዝብ የገቢ ምንጭ ከሆነው ነገር ላይ በሙሉ አሥራት እንዲሰጥ አዟ፤ ለምሳሌ ከእርሻዎቻቸውና ከከብቶቻቸው ላይ እንዲሰጡ ታዝዘዋል። ከሁሉ ነገር ላይ አንድ አሥረኛው የእግዚአብሔር ንብረት ነው። ይህን ነገር በተመለከተ ምንም አግራጭ አልነበራቸውም፤ ልክ እንደ ስለት ያመረቱትን ነገር ለእግዚአብሔር ለይተው ያስቀምጣሉ። አሥራቱን ሊቤዥ ቢፈልግ በዋጋው ላይ የዋጋውን 20% በመጨመር ሊወስድ ይችላል።

እሥራኤላውያን እንስሳዎቻቸውን ለአሥራት በሚያቀርቡበት ወቅት እድልዎ እንዳያደርጉ በትክክል መርጠው እንዲሰጡ እግዚአብሔር ያስጠነቅቃቸዋል። መልካሙን ወይም ክፉውን መምረጥ የለባቸውም። እንስሳዎቹን ከበረት በሚያስወጡበት ጊዜ ከሚያልፏቸው ውስጥ አንድ አሥረኛው የእግዚአብሔር ንብረት ነበር የሚሆነው። (እሥራኤላውያን በነቻቸውን የሚቀጣጠሩት በበትር ነው። በነቹ ከበረት ውስጥ ሲወጡ እረኛው በበትሩ ያቀማቸውና በሽታ እንዳለባቸው ይመረምራቸዋል። ከእረኛው በትር የሚያልፍ የሚለው ይህን ዓይነት ትርጓሜ ነው ያለው)።

ከዚህ ምዕራፍ የሚከተሉትን እውነታዎች መማር አለብን፡-

1. ለእግዚአብሔር የምንሳላቸውን ስለቶች በተመለከተ ጥንቃቄዎች መውሰድ ይገባናል። እግዚአብሔር ተሳሉልኝ ብሎ ትዕዛዝ አልሰጠንም። ነገር ግን ከተሳልን የፈለገውን ያህል ወጪ ያስወጣን እንጂ ስለታችንን መጠበቅና መፈጸም ይኖርብናል።

12ኛ ጥያቄ፡- መጽሐፈ መክብብ 5:4-6 አንብብ። ስለ ስለት የሚናገረው ምንድን ነው?

13ኛ ጥያቄ፡- አንተና በቤተ ክርስቲያንህ ያሉ አንዳንድ ሰዎች የተሳላችኋቸው አንዳንድ ስለቶች ምን ምንድን ናቸው? ስለቶቹን ጠብቃችሁ ፈጽማችኋል?

የሚሰጠው ነገሮችን እንሰጣለን ብለን ለእግዚአብሔር ባንሳልም ለጸሎታችን መልስ ከሰጠን አንዳንድ ይህን እናደርጋለን ወይም ይህን እንሰጣለን ብለን እንሳላለን። እግዚአብሔር ለጸሎታችን መልስ ሲሰጠን እነዚህን ስለቶች እንፈጽማለን ወይስ ስለታችንን እንረሳለን? ስለቶቻችንን ካልፈጸምን በእግዚአብሔር ፊት እንደ ሌባና እንደ ውሸታም ሆነን ነው የምንታየው። ብዙ ጊዜ በስብሰባዎች ላይ በመገኘት ለእግዚአብሔር አገልግሎት ሕይወታችንን አሳልፈን እንሰጣለን ብለን እንሳላለን። እነዚህን ስለቶቻችንን እናስታውሳቸዋለን ወይስ ስብሰባው እንዳለቀ ተመልሰን የራሳችንን ፍላጎቶች ለማሟላት እንሞክራለን? ይህን ካደረግን ከእግዚአብሔር ላይ መስረታችንና መዋሸታችን አይደለም?

2. ካለን ነገር ላይ ቢያንስ ቢያንስ አንድ አሥረኛውን ለእግዚአብሔር መስጠት አለብን። ይህ በተለያየ መልክ የሚሰጥ ሊሆን ይችላል። ከገንዘባችን፣ ከምርታችንና ከጊዜያችን ላይ ለእግዚአብሔር መስጠት አለብን። አሥራታችንንና መሥዋዕታችንን ለእግዚአብሔር ካልሰጠን ከእርሱ ላይ እንደሰረቅን ነው የሚቆጠረው።

14ኛ ጥያቄ፡- ትንቢተ ሚልክያስ 3:6-12 አንብብ። አሥራታቸውን ስለማይሰጡ ሰዎች እግዚአብሔር ምን ይላል? አሥራት ለሚሰጡ እግዚአብሔር የገባው ቃል ኪዳን ምንድን ነው?

ብዙ ጊዜ ከእግዚአብሔር ላይ በመስረታችን በደለኞች ነን። የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ብዙ ጊዜ ከደመወዛቸው አሥራት አይሰጡም። ተማሪዎች ካለቻቸው ትንሽ

ገንዘብ ላይ ለእግዚአብሔር እንዳይሰጡ ይቸገረናል ብለው ያስባሉ። ነገር ግን ከሰጡ ላይ የተወሰነውን ነገር መልሰን መስጠት አለብን። በአፍ ብቻ ማመስገን በቂ አይደለም። እውነተኛ የሆነ በረከት ከእግዚአብሔር የምናገኘው መንፈሳዊም ይሁን ሥጋዊ እግዚአብሔርን አሥራት በመስጠት ስናከብር ብቻ ነው።

ሦስተኛ ቀን፡ - ከለሳ

በአሪት ዘሌዋውያን ውስጥ በተደጋጋሚ የእግዚአብሔር ሕዝብ የተቀደሰ መሆን እንዳለበት ተመልክተናል። እግዚአብሔር ቅዱስ ነው፤ ልጆቹ ነን ብለው የሚናገሩ ሰዎች ቅዱስ መሆን አለባቸው። ቅዱስ የሚለው ቃል ሁለት ሐሳቦችን የሚገልጽ ነው። አንደኛው፤ ከኃጢአት የመለየቱ ሐሳብ ነው። ስለዚህም ነው በአሪት ዘሌዋውያን ውስጥ የሚገኙት አንዳንዶቹ ትምህርቶች እግዚአብሔር እንደ ኃጢአት የሚቆጥራቸውን ነገሮች የሚያስተምሩት። ሁለተኛ ደግሞ ቅዱስ ልዩ ወይም ለየት ያለ ነገር ግለት ነው። እግዚአብሔር ከፍጥረታት ሁሉ የተለየ እንደሆነ ሁሉ ሕዝቡንም የጠራቸው በአካባቢያቸው በኃጢአት ውስጥ ከሚኖሩ ሰዎች የተለዩ እንዲሆኑ ነው። የአሪት ዘሌዋውያን አብዛኛው ክፍል እሥራኤላውያን የተለዩ መሆናቸውን የሚያሳዩባቸውን ብዙዎቹን የአኗኗር ዘይቤዎች ያካተተ ነው። በአምልካቸው የገብረ-ሥጋ ግንኙነትን በተመለከተ በአመጋገብ ዘይቤያቸው ከሌሎች ሰዎች ጋር ባላቸው ግንኙነት ገብረታቸውን በተመለከተ ባላቸው አስተሳሰብ እና ንግግራቸውን እመቶጣጠሩ ላይ የተለዩ መሆን አለባቸው።

1. አምልኮህን በተመለከተ ቅዱስ ሁን

በጥናታችን ላይ እንዳየነው እግዚአብሔርን ለማምለክ አራት ነገሮች ያስፈልጋሉ። አንደኛው፡ የሚመለከው ነገር መኖር አለበት፤ ይኸውም እግዚአብሔር ነው። እግዚአብሔር ያለማድረግ እርሱ ብቻ እውነተኛው አምላክ እንደሆነ ለእሥራኤላውያን ያሳስባቸዋል። ከእርሱ የተለየ ነገር ማምለኩ ስሕተት ነው። ለእርሱ ያላቸውን ፍቅር የሐሰት ምሥሎች ወይም ጣዖቶች እንዳይሰርቱባቸው መጠንቀቅ አለባቸው። እውነተኛ ሃይማኖት የሚጀምረው በእውነተኛው አምላክ ላይ ባለ እምነት ነው።

ሁለተኛ፡ የማምለኪያ ቦታ ነው። እግዚአብሔር እሥራኤላውያን በበረሃ ውስጥ እንዲሠሩለት ያዘዛቸውን የመገናኛ ድንኳን በአጭሩ ተመልክተናል።

15ኛ ጥያቄ፡ - መገናኛውን ድንኳኑንና በውስጡ የሚገኙትን የአምልኮ ዕቃዎችን ግል።
(ከተጠራጠርክ ትምህርት እንድን ተመልከት)።

እሥራኤላውያን እግዚአብሔርን ማምለክ የሚችሉት በመገናኛው ድንኳን ውስጥ ብቻ ነው። ሌላ ቦታ የሚደረግ የጣዖት አምልኮን የሚያመለክት ነው። ላረ እግዚአብሔር እርሱን የምናመልክበትን የተለየ ቤት ለይቶ አላቆመም። በምትኩ ልባችንን እንደ እራሱ ቤተ መቅደስ በመለየት በዛ ውስጥ ይኖራል። ቤተ ክርስቲያኖች ላረ ክርስቲያኖች ተሰብስበው እግዚአብሔርን ለማምለክ የሚጠቀሙባቸው አመቺ ቦታዎች ናቸው። እንጂ እንደ ጥንቱ መገናኛ ድንኳን አይደሉም።

ሦስተኛ፡ የሚመለከበት ሥርዓት ወይም መንገድ መኖር አለበት። በብሉይ ኪዳን እግዚአብሔር ሰዎች ወደ እርሱ ቀርበው እንዲያመለኩት ጊዜያዊ የሆነውን እንስሳ የመሠዋት ሥርዓት ሰጠ። እነዚህ መሥዋዕቶች የሚቃጠለው መሥዋዕት፣ የኃጢአት መሥዋዕት፣ የበደል መሥዋዕት፣ የደገንነት መሥዋዕትና የእህሉ ቁርባን ናቸው። እያንዳንዱ መሥዋዕት የራሱ የሆነ ዓላማ ነበረው። በእነዚህም መሥዋዕት አማካኝነት ነው ወደ ቅዱሱ አምላክ የሚወስደው ለኃጢአት ስርየት የሚያስገኘውና እምሥጋናና ለሃሴት የሚያበቃው የብሉይ ኪዳን መንገድ የሚከፈተው።

16ኛ ጥያቄ፡- አምስቱን ዋና ዋና መሥዋዕቶች በክላሳ መልክ አጥናቸው። ዓላማቸው ምንድን ነው? (ትምህርት ሁለትና ሦስትን ተመልከት)።

የብሉይ ኪዳን የመሥዋዕት መንገድ ጊዜያዊ ነበር። ሆኖም እውነተኛ መሥዋዕት የሆነው ኢየሱስ ክርስቶስ የሚመጣበትን ቀን የሚያመለክት ነበር። ቀጥለን የምናጠናው የዕብራውያን መጽሐፍ ብዙው ክፍል እንዴት ኢየሱስ ክርስቶስ እንደ ታላቁ ሊቀ ካህን እና እንደ ዘላለማዊው መሥዋዕት ሆኖ የጊዜያዊ መሥዋዕቶችን ሥራ እንደፈጸመ ያመለክታል። የዚህ የደም ሐሳብ የኢየሱስ ክርስቶስን ሞት ከማጤን አስፈላጊነት ጋር የተያያዘ ነው። በፈሰሰው ደም አማካኝነት ብቻ ነው ምሕረት የተገኘው! (ኦሪት ዘሌዋውያን 17:11)። የእንስሳው ደም በኃጢአተኛው ሕይወት ፈንታ ስለ ኃጢአተኛው ኃጢአት ሲባል የተሠዋውን የእንስሳውን ሕይወት የሚያመለክት ነው። ልክ እንደዚሁ በእኛ ፈንታ ኢየሱስ መሞቱንና የደገንነትን መንገድ መክፈቱን የሚያመለክተው ደሙ ነው።

በብሉይና በአዲስ ኪዳን የተወሰኑ የአምልኮ ሥርዓቶችን መከተላችን ለትክክለኛ አምልኮ ማስረጃ እንደማይሆኑ ያለማድረግ ያስገንዝቡናል። አምልኮ የሚጀመረው በልባችን ውስጥ ከእግዚአብሔር ጋር በሚኖረን ትክክለኛ የሆነ ግንኙነት ነው። እውነተኛ የሆነ አምልኮ ሊኖር የሚችለው ኃጢአት ይቅር ሲባልና የሚያመለክው ሰው የእግዚአብሔርን ፈቃድ በሙሉ ልቡ ሲጠብቅ ብቻ ነው።

እግዚአብሔር የተወሰኑ ቀናትን በመለየት እሥራኤላውያን በእርሱ ላይ ሐሳባቸውን እንዲያተኩሩ አድርጓል። በየሳምንቱ የሚከበረው ሰንበትና ሌሎች ሰባት ክበረ በአሉች ነበሩ። ሰባተኛው ዓመትና ሃምሳኛው ዓመታት ለየት ያሉ ዓመታት ነበሩ። (ትምህርት አምስትና ሰባትን ተመልከት)። እግዚአብሔር እሥራኤላውያን ሐሳባቸውን በእርሱ ላይና በአምልኮ ላይ እንዲያደርጉ ለመርዳት የሚጠቀምበት መንገድ ነው።

ለአምልኮ የሚያስፈልገው አራተኛው ነገር የአምልኮው መሪ የሆኑት ካህናት ናቸው። ብዙዎቹ በኦሪት ዘሌዋውያን ላይ የሚገኙት መመሪያዎች ካህናቱ እንዴት ተለይተው የአምልኮውን ሥርዓት እንደሚመሩ የሚገልጽ ነው። በእግዚአብሔር ፊት ሕዝቡን የሚወክሉ እነርሱ በመሆናቸው ሊወሰዱ የሚገባቸውን ጥንቃቄ ጭምር ያካትታል።

በጥናታችን ላይ የመጨረሻው ሊቀ ካህን ኢየሱስ እንደሆነ ተመልክተናል። በእግዚአብሔርና በሰዎች መካከል አማላጅ ሆኖ የቆመው እርሱ ብቻ ነው። ካሁን ወዲያ

ሰው የሆነ ካህን ወይም አግላጅ አያስፈልገንም። ሆኖም ካህናቱ ልክ እንደ ቤተ ክርስቲያን መሪዎች እንደሆኑ ተመልክተናል። አኗኗራቸውንም በተመለከተ እግዚአብሔር ከሕዝቡ የሚጠበቀውን የቅድስና አኗኗር እንደ ምሳሌ የሚያሳይ መሆን እንዳለበት እግዚአብሔር ያሳስባቸዋል።

17ኛ ጥያቄ፡ - ሀ) ለአምልኮ አስፈላጊ ከሆኑት ነገሮች ውስጥ ልንግራቸው የምንችላቸውን ትምህርቶች በዝርዝር ጻፍ።

ለ) እነዚህ ነገሮች በቤተ ክርስቲያንህ ያለውን አምልኮ እንዴት አድርገው ነው ሊያሻሽሉት የሚችሉት?

አራተኛ ቀን፡ -

2. ጋብቻህንና የግብረ ሥጋ ግንኙነትን ኑሮህ በተመለከተ ቅዱስ ሁን

እግዚአብሔር ከእኛ የሚጠበቀው ቅድስና የግብረ-ሥጋ ግንኙነታችንንም የሚያካትት ነው። እግዚአብሔር ከጋብቻ በፊት ምንም ዓይነት የግብረ-ሥጋ ግንኙነት ልምድ እንዳይኖረን ያዘናል። ከጋብቻ በኋላም ጋብቻችን ከተሳሳተ የግብረ ሥጋ ግንኙነት ኃጢአቶች ነፃ መሆን አለበት።

3. የአመጋገብ ባህርይህን በተመለከተ ቅዱስ ሁን

አራት ዘሌዋውያን እሥራኤላውያን ሊመገቡ የሚችሏቸውንና የማይችሏቸውን ምግቦች በዝርዝር ይገልጻል፤ (ትምህርት አራትን ተመልከት)። እግዚአብሔር እነዚህን ሕግጋት የሰጠበት ሁለት ምክንያቶች አሉ። በመጀመሪያ ሕግጋቱ የተደነገጉት የሕዝቡን ጤንነት ለመጠበቅ ነው። ሁለተኛ እሥራኤላውያንን ካልተመረጡ ሕዝቦች ለመለየት ተብለው የተደነገጉ ሕግጋት ናቸው። እነዚህ የምግብ ሕግጋት ዛሬ እኛ ላይ ምንም ዓይነት ተግባራዊነት የላቸውም።

4. ከሌሎች ጋር ያለህን ግንኙነት በተመለከተ ቅዱስ ሁን

በብሉይ ኪዳንም ቢሆን የእግዚአብሔር ሕዝብ ከሌሎች ጋር ያለውን ግንኙነት በፍቅር ላይ መመሥረት እንደሚኖርበት እናነባለን። እግዚአብሔር ሕዝቦቹ ልክ እንደ እርሱ ፍቅር ምሕረትና ትክክለኛ ፍርድ እንዲያሳዩ ይፈልጋል። ስለዚህም ነው እግዚአብሔር ሕዝቦቹ ደሆችን እንዴት አድርገው መንከባከብ እንደሚገባቸው የሚገልጽ መመሪያ የሰጣቸው። ያለምንም አድልዎ ወይም ቅጣት ሕዝቡ በትክክለኛ ፍርድ የሚኖርበትም መመሪያዎች ተሰጥተዋል።

5. ንብረትህን በተመለከተ ያለህ አስተሳሰብ ቅዱስ ይሁን

ንብረቶቻቸውን በተመለከተ እግዚአብሔር የተወሰኑ መመሪያዎችን ለእሥራኤላውያን ሰጥቷል። የሚኖሩበት ምድርና ሁሉም ነገር የእርሱ እንደሆነ አስተምሯቸዋል። እነርሱ የንብረቶቹ ወኪሎች ብቻ ናቸው። እግዚአብሔር በሚሰጣቸው ሥጋዊ በረከት ላይ እንዳይታሙ አስተምሯቸዋል። እንዲያውም ለሁለት

ዓመት ያህል እንዲያርሱ በሚያዛቸውም ወቅት እንኳን ቢሆን በእግዚአብሔር ላይ ያላቸውን እምነት መጠበቅ አለባቸው። በዛሬው ዓለም ኑሮን ማሸነፋችን የሚለካው ባለን ንብረት ነው፤ ስለዚህም በእንደዚህ ዓይነት ጊዜ እንዲህ ዓይነቱን ትምህርት ማስታወስ ይገባናል። ያለን ንብረት በሙሉ የእግዚአብሔር ስለሆነ በጥንቃቄ ለእርሱ ክብር ልናውለው ይገባናል። ለእኛ ክብር ወይም የግል ጥቅም መኖሩ የለበትም። እሥራትና ምፅዋት በመስጠት እርሱን ማክበር እንዳለባቸውም ያሳስባቸዋል።

6. ምላሴን በመጠበቅ ቅዱስ ሁን

እግዚአብሔር እሥራኤላውያንን ታማኞችና አደራ ተቀባዮች እንዲሆኑ ይፈልጋል፤ ይጠበቅባቸዋልም። ታላቸውን መጠበቅ ነበረባቸው። ከሁሉም በላይ ለእግዚአብሔር የተሳሉትን ስለት መፈጸም ነበረባቸው።

አሪት ዘሌዋውያን እግዚአብሔር እሁድ እሁድ ስናመልከው ብቻ ሳይሆን ሁሌም የሕይወታችን ጌታ መሆን እንዳለበት ያስተምረናል። በሥራ ላይ፣ በትምህርት ገበታ፣ በቤተሰባችን መካከል፣ በጫዋታ ላይ፣ በአእምሮአችንና በንግግራችን እግዚአብሔርን ለይተን ማክበር አለብን። እኛም እንደ እግዚአብሔር ቅዱሳን መሆን ካለብን ከእኛነታችን እግዚአብሔር እንዲጠቀምበት ያልሰጠነው ምንም ክፍል ሊኖር አይገባም። ሁለንተናችንን ለእርሱ መስጠት አለብን።

18ኛ ጥያቄ፡- በእነዚህ ስድስት ነገሮች እግዚአብሔርን ያከበርከው እንዴት ነው? በእግዚአብሔር ፊት የተቀደሰ ሕይወት እንዲኖርህ በሕይወትህ ውስጥ ልትቀይራቸው የሚገቡ ሌሎች ነገሮች ምን ምንድን ናቸው?

19ኛ ጥያቄ፡- እነዚህን ስምንት ትምህርቶች ከልሰ። አንተና የቤተ ክርስቲያንህ አባላት በእግዚአብሔር ፊት ደስ የሚያሰኝ ሕይወት እንድትኖሩ የሚያደርጓችሁን በሕይወታችሁ ተግባራዊ ልታደርጓቸው የምትችሏቸውን የአሪት ዘሌዋውያን መመሪያዎችን በዝርዝር ጻፍ።

ሳምንታዊው ስብሰባ

1. ሳምንታዊው የአምልኮ ጊዜ

2. ጸሎት

3. ክለሳ

4. የመወያያ ጥያቄዎች

ሀ) 1. የእግዚአብሔርን ትዕዛዝ ከጠበክ እግዚአብሔር እሰጥሃለሁ ብሎ ቃል የገባለህ በረከቶች ምን ምንድን ናቸው?

2. በግይታዘዙ ሰዎች ላይ እግዚአብሔር እቀጣቸዋለሁ ብሎ ቃል የገባው ቅጣቶች ምን ምንድን ናቸው?

- ለ) 1. በዛሬ ጊዜ ክርስቲያኖች በሕይወታቸው እንደ ጣዖት ሊያደርጓቸው የሚችሉ ነገሮች ምን ምንድን ናቸው?
2. እራሳችንንና ሌሎችን ጣዖት የሆነ ነገር እንዳይኖርብን የምንጠብቀው እንዴት ነው?
- ሐ) 1. አሪት ዘሌዋውያን ምዕራፍ 27 ስለቶቻችንን ስለመጠበቅ የሚያስተምረን ምንድን ነው?
2. ክርስቲያኖች ለእግዚአብሔር የሚሳሉትን ስለትና ለሰዎች የሚገቡትን ቃል ኪዳን የመጠበቃቸው አስፈላጊ የሆነው ለምንድን ነው?
3. አንተና ብዙ ክርስቲያኖች ብዙ ጊዜ በእግዚአብሔር ፊት የምታደርጓቸውን ስለቶች በዝርዝር ዳፍ። ስለቶቹ እንዴት እንደተፈጸሙ ግለጽ።
- መ) 1. በአሪት ዘሌዋውያን ያሉትን ትምህርቶች ከልስ። ትምህርቶቹን ዘርዝረህ በአንድነት ዳፋቸው።
2. እነዚህን እውነታዎች በቤተ ክርስቲያን ውስጥ እንዴት ማስተማር እንደምትችሉ ተወያዩ።
5. ጸሎት

ትምህርት ዘጠኝ

የዕብራውያን መጽሐፍ መግቢያ

የመጀመሪያ ቀን፡ -

በአሪት ዘሌዋውያን ጥናታችን፤ በብሉይ ኪዳን ዘመን የግምለኪያ ቦታ የነበረውን መገናኛ ድንኳን የብሉይ ኪዳን የመሥዋዕት አምልኮ ሥርዓትና የብሉይ ኪዳን የአምልኮው ሥርዓት መሪዎች የሆኑትን ካህናት ተመልክተናል። የዕብራውያን መጽሐፍ እነዚህን ነገሮች ሊመጣ ያለው የበጎ ነገር ሁሉ ጥላ በግለት ይሰይማቸዋል፤ (ዕብራውያን 8:5+10:1)። ዕብራውያን ጥናታችን የኢየሱስን ምዕዕትና የትንቢቶችን ፍጻሜ ከሚያመለክተው የብሉይ ኪዳን የአምልኮ ሥርዓት ይልቅ የሚሻለውን ኢየሱስ የከፈተውን የአምልኮ ሥርዓት እናጠናለን። በዚህ ሥፍራ እውነተኛ የሆነውን የእግዚአብሔር መኖሪያና መንፈሳዊ አምልኮ ስለሚካሄድበት መንግሥተ ሰማያት እናንባለን። አምልኮው የሚካሄደው የመጨረሻው ፍጹም መሥዋዕት በሆነው በኢየሱስ ክርስቶስ በኩል ነው። ፍጹም የሆነውም ሊቀ ካህን ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ነው። አዲስ ኪዳንን በሚመሠርትበት ወቅት ነው እራሱ ይህን አዲሱን የአምልኮ መንገድ ለሰው ልጆች በሙሉ የከፈተው።

አንድ ሰው በብሉይ ኪዳን ውስጥ ያሉትን ትምህርቶች ካላወቀ የዕብራውያንን መጽሐፍ ለመረዳት ይከብደዋል። በዚህም ምክንያት ነው በመጀመሪያ አሪት

በሌዋውያንን የተመለከትነው። ይህም ሆኖ ብሉይ ኪዳንን በአዲስ ኪዳን በኩል ሆነን ካልተመለከትነው ልንረዳው አንችልም። የዕብራውያን መጽሐፍ ልናጠናው የሚገባን በጣም አስፈላጊ መጽሐፍ ነው ምክንያቱም የኢየሱስ ሊቀ ካህን መሆን በመስቀል ላይ በመሠዋት የተገኘውን ውጤትና ኢየሱስ በብሉይ ኪዳን የሚገኙትን ትንቢቶችና ሕግጋት ሁሉ ፈጻሚ መሆኑን በግልጽ የሚያስረዳን በመሆኑ ነው።

የዕብራውያን መጽሐፍ ጸሐፊ

1ኛ ጥያቄ፡- ሀ) የዕብራውያንን መጽሐፍ ርዕስ በአማርኛው መጽሐፍ ቅዱስ ላይ ተመልከት።

ለ) መጽሐፉን የጻፈው ማን ነው የሚለው?

የአማርኛው መጽሐፍ ቅዱስ የዕብራውያንን መጽሐፍ የጻፈው ጳውሎስ ነው ይላል። ምንም እንኳን በቤተ ክርስቲያን ታሪክ ውስጥ ይህ የተለመደ አመለካከት ቢሆንም የመጀመሪያው የዕብራውያን ጽሑፍ ጸሐፊው ማን እንደሆነ አይናገርም። ከብዙ ዓመታት በኋላ ነው አንዳንድ ሰዎች የዚህ መጽሐፍ ጸሐፊ ጳውሎስ ነው ያሉት።

በሐቋ ከሄድን ገን እውነተኛው የዕብራውያን መጽሐፍ ጸሐፊ አይታወቅም። የሚከተሉት ሐሳቦችም ተሰንዝረዋል፡-

1. ሐዋርያው ጳውሎስ፡- በየዘመኑ የቤተ ክርስቲያን ታሪክ ብዙ ሰዎች ይህን መጽሐፍ የጻፈው ጳውሎስ ነው ብለው ያምናሉ። እነዚህ ሰዎች በዕብራውያን ውስጥ ያለው ሐሳብ ከሌሎቹ ከብዙ የጳውሎስ ጽሑፎች ጋር ይመሳሰላሉ ይላሉ። ጳውሎስ በታወቀ መምህር (ረቢ) የተማረ በመሆኑና ብሉይ ኪዳንን ጠንቅቆ በማወቁ ይህን መጽሐፍ ለመጻፍ ብቁ ነው ይላሉ።

ሆኖም ይህ አመለካከት አንዳንድ ችግሮች አሉት! አንደኛ፡- በዕብራውያን ውስጥ ያለው የጳንጵ አጠቃቀም ጳውሎስ በሌሎቹ መጽሐፍቱ ውስጥ ከጻፋቸው ጋር በጣም ልዩነት አለው። ሁለተኛ እንደ ጳውሎስ ልማድና ጸሐፊው ለአንባቢያኑ ስሙን አልጠቀሰም! (ለምሳሌ ሮሜ 1:1፤ 1ኛቆሮ. 1:1 ወዘተ...)። ሦስተኛ ጸሐፊው ወንጌልን ከኢየሱስ ላይሆን የኢየሱስን ትምህርት ከሰሙት የዓይን ምሥክሮች ላይ ነው የተቀበልኩት ነው የሚለው! (ዕብራውያን 2:3 ተመልከት)። ሆኖም ጳውሎስ ወንጌልን የተቀበልኩት ከኢየሱስ ላይ ነው ይላል! (ገላትያ1:11-12)። ስለዚህም ጸሐፊው ጳውሎስ አይመስልም።

2. አጽሎስ፡- አጽሎስ የተማረ ብሉይ ኪዳንን ጠንቅቆ የሚያውቅ ከእስክንድርያ ወገን የመጣ አይሁዳዊ ሰው ነው! (የሐዋ. 18:24 ተመልከት)። በእስክንድርያ ያሉ አይሁዳውያን ስለ ብሉይ ኪዳን ያላቸው አመለካከትና የዕብራውያን ጸሐፊ ስለብሉይ ኪዳን ያለው ግንዛቤ በመመሳሰሉ ምክንያት ጸሐፊው አጽሎስ ነው የሚል ሐሳብ ተሰጥቷል።

3. በርናባስ፡- በርናባስ ምንም እንኳ ምናልባት ኢየሱስን በዓይኑ ባያይም በኢየሱስ የሚያምን የቆየ አማኝ ነው። በጥንቷ ቤተ ክርስቲያን ውስጥ በጣም የታወቀ ሰው ሲሆን

በመጀመሪያ በኢየሩሳሌም ቀጥሎ በአንጾኪያ የቤተ ክርስቲያን መሪ ነበር። ዘሩ የአይሁድ ሌዊ በመሆኑ የብሉይ ኪዳንን ሥርዓቶች ስለመግሩ ምንም ጥርጥር አይኖረንም። የሐዋርያት ሥራ 4:36)። ከጳውሎስም ጋር በጥንቷ ቤተ ክርስቲያን ውስጥ አሉ ከሚባሉት ወንጌላዊያን መካከል አንዱ ነበር።

2ኛ ጥያቄ፡- በመጽሐፍ ቅዱስ መዝገበ ቃላት ላይ ስለ እነዚህ ሰዎች በመመልከት፤ የሕይወት ታሪካቸውን ስለ አናፈራቸው አንብብ።

ምንም እንኳን የዕብራውያንን መጽሐፍ የጻፈውን ሰው በተመለከተ ያሉት የታወቁ ሐሳቦች እነዚህ ቢሆኑም ጸሐፊው ማን እንደነበር በእርግጥ የሚታወቅ ነገር የለም። ነገር ግን ጸሐፊው በብሉይ ኪዳንና በግሪኩ ቋንቋ በደንብ የሰለጠነ መሆኑን እናውቃለን። ስለ ኢየሱስ ከሌሎች ነው የሰማው እንጂ በዓይኑ አላየውም። ይህም ቢሆን ብሉይ ኪዳንን ሙሉ በሙሉ እናጻሚ ላይ ያደረሰው ኢየሱስ እንደሆነ በደንብ ተገንዝቧል። መልዕክቱን የሚቀበሉት ሰዎች የሰውዬውን ግንኙነት ስለሚያውቁ ስሙን መጻፍ አስፈላጊ አይሆንም።

የመልዕክቱ አንባቢዎች

የዕብራውያን መጽሐፍ ለእነዚህ እንደተጻፈ አይጠቅስም። ምንም እንኳን አንዳንድ ምሁራን መልዕክቱ የተጻፈው አሕዛብ ለሆኑ ክርስቲያኖች ነው ቢሉም መልዕክቱ ለአይሁዳውያን ክርስቲያኖች የተጻፈ ነው የሚመስለው። መልዕክቱ ከተጻፈ ከጥቂት ዓመታት በኋላ ነው ሀዕብራውያንህ የሚል ስያሜ የተሰጠው። ይህም «ለዕብራውያን ወይም ለአይሁዳውያን ክርስቲያኖች የተጻፈ» ግለት ነው።

በአንደኛው ክፍለ ዘመን ብዙዎቹ ክርስቲያኖች አይሁዳውያን ነበሩ። በሐዋርያት ሥራ ኢየሱስ ካረገ በኋላ በሮማው መንግሥት ሥር የሚገኙ ብዙ አይሁዳውያን ኢየሱስ መሢሁ ነው ብለው እንዳመኑበት እናነባለን። ሃይማኖትን በተመለከተ አይሁዳውያን በሮማው መንግሥት ለየት ያሉ እንክብካቤዎች ስለሚደረግላቸው አይሁዳውያኖቹ ክርስቲያኖች በሮማውያኖቹ ጊዜ ስደት አልደረሰባቸውም ሆኖም የአሕዛብ ክፍል የነበረው ቤተ ክርስቲያን ሲያድግ ሮማውያኑ እንደተለየ ሃይማኖት ቆጠሩትና ክርስትናን አወገዙ። በዚህም ምክንያት አሁን አንድ ሰው ክርስቲያን ከሆነ ስደት ይደርስበታል። የዕብራውያን አንባቢዎች ስደት የተቀበሉ ቢሆንም እስካሁን ከመካከላቸው የሞተ ሰው የለም (ዕብራውያን 10:33-34)። ከሮማውያን የሚመጣው ስደት ከጨመሩ አይሁዳውያን ክርስቲያኖች ስደቱን ለማምለጥ ሲሉ ወደ ድርው ሃይማኖታቸው ጁዲዝም እንለውጣለን። ብለው ግሰብ ጀመሩ፤ በዚህ ጊዜ ነው ጳውሎስና ጴጥሮስ በሮም ሞት የተፈረደባቸው።

ሮማውያኖቹ ስደቱን በሚያጠቁበት ጊዜ በፍልስጤም የሚገኙ አይሁዳውያን በሮማው መንግሥት ላይ አመጹ። ይህ ዓመፅ በ66 ዓ.ም. ተጀምሮ እስከ 70ዓ.ም ድረስ ቆይቷል። በእነዚህ ዓመታት አይሁዳውያን በሙሉ በዚህ ዓመፅ ውስጥ እንዲሳተፉ ተፅዕኖ ይደረግ ነበር። ይህንን ዓመፅ ያልደገፈ አይሁዳዊ ወይም ይህን

ጁዲዝም የተባለውን የአይሁዳውያንን ሃይማኖት ያልተከተለ ሰው ከራሱ ሕዝቦች ጠንክር ያለ ተቃውሞ ነበር። የሚደርስበት። ስለዚህም በእነዚህ ዓመታት ክርስቲያን የሆኑ አይሁዳውያን ክርስትናን ትተው ጁዲዝም ወደ ተባለው የእሥራኤል ሕዝብ ሃይማኖት እንዲመለሱ ከበድ ያለ ተፅዕኖ ተደርጎባቸዋል።

እነዚህ አይሁዳውያን ክርስቲያኖች የት እንደሚኖሩ አናውቅም። አንዳንዶች በፈልስጤምና በኢየሩሳሌም ይኖሩ የነበሩ አይሁዶች ናቸው ብለው ያስባሉ። ሆኖም ጸሐፊው ከእነርሱ ኢየሱስን ያየው ማንም የለም በማለቱ ይህ አጠራጣሪ ሊሆን ይችላል። በዕብራይስጥ ቋንቋ ከተጻፈው ብሉይ ኪዳን ላይ ከመጥቀስ ጸሐፊው ብዙ ጊዜ ይጠቅስ የነበረው ሴፕቱጀንት ከተባሉት የግሪክ ቅዱሳን መጽሐፍት ነው።

የዕብራውያን መጽሐፍ ከፍልስጤም ውጪ ለሚገኙ አይሁዳውያን የተጻፈ ምንም እንኳ የተጠቀሱት ቦታዎች ብዙ ቢሆኑም ይህ መልዕክት የተጻፈው ርም ውስጥ ለሚገኙ አይሁዳውያን ክርስቲያኖች ይመስላል። ለዚህም ነው ጸሐፊው ሀኪሊጣሊያ የሆኑት ሰላምታ ያቀርቡላችኋልህ ብሎ የጻፈው። ይህም በሮማ የሚገኙ ክርስቲያኖች እዛው ርም ውስጥ ለሚኖሩ ለሚያውቋቸው ሰዎች ሰላምታ ላኩ ማለት ነው። በተጨማሪም ለመጀመሪያ ጊዜ ከዕብራውያን መጽሐፍ የተጠቀሰው ርም ውስጥ በሚገኘው የቤተ ክርስቲያን መሪ ሲሆን ጊዜውም በ90 ዓ.ም. ነበር።

የተጻፈበት ጊዜ

ጸሐፊው ማን እንደሆነና የተጻፈው ለእነማን እንደሆነ ስለማናውቅ የተጻፈበትን ጊዜ ለመናገር ይከብዳል። በ90ዓ.ም. አካባቢ ግን ይህን መልዕክት በቤተ ክርስቲያኖች ውስጥ ይገለገሉበት እንደነበር እናውቃለን። ጸሐፊው በብሉይ ኪዳን ዘመን የነበረውን ሥርዓት እስካሁን ቢጠቀሙበትም በአዲሱ የሚተካበት ጊዜ ቀርቧል ብሎ ስለጻፈ (ዕብራውያን 8: 13 ተመልከት)፤ ምናልባት ይህ መልዕክት የተጻፈው ከ70 ዓ.ም. ትንሽ ቀደም ብሎ ሳይሆን አይቀርም። በ70 ዓ.ም. ሮማውያን ፍልስጥኤማውያንን ድል አድርገው ቤተ መቅደሱን አፍርሰው አይሁዳውያንን በትነዋቸዋል። ከዛ ጊዜ አንሥቶ እስከዛሬ ድረስ አይሁዳውያን የሚያመልኩበት ቤተ መቅደስ የላቸውም፤ የብሉይ ኪዳንም የመሥዋዕት አምልኮ ቀርቷል። ስለዚህ የዕብራውያን መጽሐፍ ከ65-70 ዓ.ም. ባለው ጊዜ ውስጥ ነው የተጻፈው ብሎ ማለቡ ከሁሉም የተሻለ ይመስላል።

3ኛ ጥያቄ:- ስለ ዕብራውያን መጽሐፍ የተናገረውን ከመጽሐፍ ቅዱስ መዝገበ ቃላት ላይ አንብብ።

ሁለተኛ ቀን:-

4ኛ ጥያቄ:- የዕብራውያንን መጽሐፍ ከምዕ.1-13 ያለውን በሙሉ አንብብ።
ሀ) ኢየሱስ ይበልጣቸዋል የሚባሉትን ነገሮች በዝርዝር ጻፍ።

ለ) ለክርስቲያኖች የተሰጡትን የተለያዩ ግስጦንቀቂያዎች በዝርዝር ዳፍ።

ሐ) የዕብራውያንን መጽሐፍ ዋና ዋና ሐሳቦች በዝርዝር ዳፍ።

ሦስተኛ ቀን፡ -

የዕብራውያን መጽሐፍ የተጻፈበት ምክንያት

5ኛ ጥያቄ፡ - ዕብራውያን 2፡1-3 አንብብ። በእነዚህ ቁጥሮች ጸሐፊው ለአንባቢያኖቹ የሚሰጠው ግስጦንቀቂያ ምንድን ነው?

የዕብራውያን መልዕክት የተጻፈው አይሁዳውያን ክርስትናን ትተው ወደ ድሮው ጁዲዝም ወደ ተባለው ሃይማኖት ከሄዱ የሚከተላቸውን ችግር ለመግለጽ ነው። ጸሐፊው ኢየሱስ ክርስቶስ በብሉይ ኪዳን ያሉትን ቃል ኪዳኖች በሙሉ እንደፈጸመ ያሳስባቸዋል። የብሉይ ኪዳንን የአምልኮ ሥርዓት ተከቶታል። ስለዚህም ወደ ድሮው የአምልኮ ሥርዓት ለመመለስ መጥከሩ ጥቅም ወደሌለው ሊያድን ወደማይችለው ነገር እንደመመለስ ነው የሚቆጠረው። ኢየሱስ ክርስቶስን ቸል ካሉት አንዱን ብቸኛውን የመዳን መንገድ ቸል ብለው እንደተጫት ነው የሚቆጠረው። በተጨማሪም ይህንን እምነት ለካዱ ምንም ዓይነት ሌላ የደህንነት መንገድ አይኖርም።

6ኛ ጥያቄ፡ - ይህ መልዕክት ከዚህ ጋር ተመሳሳይ የሆነ ችግር ውስጥ ላሉ ክርስቲያኖች ምን ያህል አስፈላጊ ነው?

የዕብራውያን መጽሐፍ ዋና ዋና ሐሳቦች ዝርዝር

ከዚህ ቀጥሎ የዕብራውያን ዋና ዋና ሐሳቦች ዝርዝር እንገልጻለን።

1. ኢየሱስ ክርስቶስ እግዚአብሔር ከገለጻቸው ራዕዮች ሁሉ ይበልጣል! (1፡1-4)።
2. ኢየሱስ ክርስቶስ በብሉይ ኪዳን ከነበሩት መሪዎች ሁሉ ይበልጣል! (1፡5-ምዕራፍ 7)።

ሀ) ኢየሱስ ክርስቶስ ከመላዕክት በላይ ነው! (1፡5-2፡18)።

ለ) ኢየሱስ ክርስቶስ ከሙሴ በላይ ነው! (3፡1-4፡13)።

ሐ) ኢየሱስ ክርስቶስ ከአርናውያን ካህናት ሁሉ ይበልጣል! (4፡14-7፡28)።

3. ኢየሱስ የከፈለው የመሥዋዕትነት ሥራ ከሁሉም ይበልጣል! (ከምዕራፍ 8-10)።
ኢየሱስ ክርስቶስ የተሻለ ኪዳን መሠረተ። እሱም አዲሱ ኪዳን ተብሎ የተሰየመው ነው።

ሀ) የአዲሱ ኪዳን ምሥረታ የጀመረው ኢየሱስ ነው! (ምዕራፍ 8)።

ለ) ኢየሱስ ክርስቶስ እግዚአብሔርን የሚያገለግል ከፊተኛው በተሻለ ቤተ መቅደስ ነው! (9፡1-12)።

ሐ) ኢየሱስ ክርስቶስ የተሻለ መሥዋዕት ነው ያቀረበው! (9፡13- ምዕራፍ 10)።

4. ክርስቲያኖች በኢየሱስ ያላቸውን እምነት እንዲጠብቁ የተደረገ የመጨረሻ ልመና፤ (ከምዕራፍ 11-12)።

5. ለክርስቲያኖች የተሰጠ የመጨረሻ ምክር፤ (ምዕራፍ 13)።

አራተኛ ቀን፡ -

የዕብራውያን መጽሐፍ መሪ ሐሳብ

የዕብራውያን መሪ ሐሳብ አሥራ አምስት ጊዜ በተጻፈው ሀየሚበልጥህ ወይም ሀየበላይህ በሚለው ቃል ውስጥ ይታያል። የዕብራውያን ጸሐፊ የፈለገው የአይሁድ ክርስቲያኖች በአይሁድ ሃይማኖት ተስፋ ከሚያደርጉት ማናቸውም ነገር ኢየሱስ በጣም እንደሚበልጥ ለማሳየት ነው። ከዚህም ጋር በማነፃፀር ጸሐፊው አንድ ሰው ኢየሱስ ክርስቶስን ከካደ ወይም ከተወ የሚያጋጥመውን ነገር ይገልጻል።

7ኛ ጥያቄ፡- ሰዎች ዛሬ ኢየሱስ ክርስቶስን ከመከተል ፈቀቅ የሚሉባቸውን ወይም የሚተዉበትን እንዳንድ ምክንያቶች ዘርዝረህ ጻፍ።

የዕብራውያን መጽሐፍ ዋና ዋና ትምህርቶች

የዕብራውያን መጽሐፍ ትምህርቶች ትኩረት የሚሰጡት ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ ማንነትና ስለ ሠራው ሥራ ነው። ክርስትናን ከሌሎች ሃይማኖቶች ለየት የሚያደርገው ዋነኛው ነገር ኢየሱስ ክርስቶስ ነው። ምንም እንኳ ሌሎች ሃይማኖቶች በውስጣቸው ጥሩ ነገር ቢኖራቸውና ብዙ ጥሩ ጥሩ ሰዎች ቢከተሏቸውም ሰዎቹ ደኅንነትን የማያገኙት በኢየሱስ ክርስቶስ ስለማያምኑ ነው።

8ኛ ጥያቄ፡- ሀ) በሌላ ሃይማኖት ውስጥ ያሉ ጥሩ ሰዎች በኢየሱስ ክርስቶስ ቢያምኑም ወደ መንግሥተ ሰማያት ይገባሉ ብሎ የሚያምን ሰው ታውቃለህ?

ለ) ለምንድን ነው አንዳንዴ በኢየሱስ ክርስቶስ የማያምኑ ሰዎች ወደ ገሃነም እሳት ይገባሉ ብሎ ማመኑ የሚከብደው?

9ኛ ጥያቄ፡- አንድ ሰው መዳን ከፈለገ ያለው አንድ መንገድ ኢየሱስ ክርስቶስ ነው ብለው የሚገልጹት እነዚህን ጥቅሶች ተመልከት፤ ዮሐ.14፡6 እና ዮሐ.4፡12።

ምንም እንኳ በሌላ ሃይማኖት ውስጥ ያሉትን ሰዎች መታገሡ ለአንዳንድ ክርስቲያኖች የተለመደ ቢሆንም የወንጌሉ እውነታ እነዚያ ኢየሱስ ክርስቶስን እንደ ግል አዳኝቸው ተቀብለው የሚያምኑና ትዕዛዙን የሚጠብቁ ብቻ ናቸው የሚድኑት ነው የሚለው። ሰዎች ጥሩ ከሆኑ ይድናሉ የምንል ከሆነ ኢየሱስ የሞተው ምንም ጥቅም ለሌለው ነገር ነው ማለት ነው። የዕብራውያን ጸሐፊ ቁልጭ አድርጎ እንደጻፈው ኢየሱስ ክርስቶስን የሚክድ ማንኛውም ሰው የመዳን ተስፋ የለውም የሚጠባበቀውም የእግዚአብሔርን ፍርድ ነው። ይህ እውነታ ክርስቲያኖች በማንኛውም ሃይማኖት

ለሚገኙ ሰዎች እንዲመሠክሩ ያደፋፍራል። በዚህም ምክንያት ነው ጳውሎስ «ወንጌልን ባልሰብክ ወዋልኝ» ብሎ የተናገረው።

10ኛ ጥያቄ፡- ለእሥላሞችና ለአንዳንድ ከጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ጋር የግል ግንኙነት ለሌላቸው የእርቶዶክስ ክርስቲያኖች ይህ ምን ግለት ነው?

11ኛ ጥያቄ፡- ከክርስቲያን ቤተሰብ ስለተወለድክ ወይም ጥሩ ሥራ ስለምትሠራ እድናለሁኝ ብለህ ታምናለህ? ሕይወትህን አሁን መርምርና በኢየሱስ ያለህ እምነት እውነተኛ ካልሆነ ኢየሱስ ክርስቶስ ወደ ልብህ ገብቶ የእግዚአብሔር ልጅ እንዲያደርግህ ጸልይ።

12ኛ ጥያቄ፡- ሀ) በቤተ ክርስቲያንህ ውስጥ ያሉ ክርስቲያኖች ወንጌልን በማካፈል ምን ያህል ቀልጣፎች ናቸው? ለ) እምነታቸውን በማካፈል በይበልጥ ቀልጣፎች እንዲሆኑ አንተስ እንዴት እያነሣሃቸው ነው?

ክርስትና የተመሠረተው በኢየሱስ ክርስቶስ ላይ ስለሆነ የዕብራውያን ጸሐፊ በትምህርቱ ትኩረት የሰጠው በኢየሱስ ክርስቶስ ላይ ነው። የእግዚአብሔር ልጅ የሆነውን ኢየሱስ ክርስቶስን በተመለከተ ጸሐፊው ትኩረት የሰጣቸው ሦስት ዋና ዋና ትምህርቶች አሉ።

ሀ) የእግዚአብሔር ልጅ ባህርይ

1. ኢየሱስ ክርስቶስ ሙሉ በሙሉ እግዚአብሔር ነው። የሁሉም ነገር ፈጣሪ ነው፤ ባህርይው ከእግዚአብሔር ጋር አንድ ዓይነት ነው፤ ዘላለማዊ ነው።
2. ኢየሱስ ክርስቶስ ሙሉ በሙሉ ሰው ነው። የሰውን አምላያ ይዞ በመምጣቱ ልክ እንደ ሰው በኃጢአት ተፈትኗል፤ ተሰቃይቷልም።
3. ኢየሱስ ክርስቶስ ምንም ኃጢአት የለበትም። ምንም እንኳን ኃጢአት እንዲሠራ ቢፈተንም ኃጢአትን ድል አድርጎ ከኃጢአት ነፃ የሆነው እርሱ ብቻ ነው።
4. ኢየሱስ ክርስቶስ የሰዎች ሁሉ ሊቀ ካህን ነው። የሊቀ ካህንነቱንም ሙሉ መብት ያገኘው በመከራ ውስጥ በማለፍና በመታዘዝ ነው።
5. ኢየሱስ ክርስቶስ ከፍ ከፍ ብሎ ከከበረ በኋላ በአሁኑ ጊዜ የደገንነት ሥራውን ጨርሶ በእግዚአብሔር ቀኝ ተቀምጧል።

ለ) ኢየሱስ ክርስቶስ በብሉይ ኪዳን ውስጥ ከሚገኙ መሪዎች ጋር ሲነፃፀር።

1. ኢየሱስ ክርስቶስ ከታላላቅ መላዕክት ሁሉ በላይ ነው።
2. ኢየሱስ ክርስቶስ ከሙሴ ይበልጣል።
3. ኢየሱስ ክርስቶስ ከኢያሱ ይበልጣል።
4. ኢየሱስ ክርስቶስ ሊቀ ካህን ከነበረው ከአርን ይበልጣል።

ሐ) የሊቀ ካህኑ የእግዚአብሔር ልጅ ሥራ

1. ኢየሱስ ክርስቶስ ከበፊቱ የሚበልጠውን ቃል ኪዳን የመሠረተ ነው።

2. ኢየሱስ ክርስቶስ የዋተው ታላቅና ፍጹም መስዋዕት ሆኖ ነው።
3. ኢየሱስ ክርስቶስ የመስዋዕትነት ሥራውን ፈጽሞ አል። ስለዚህም አሁን በእግዚአብሔር ቀኝ ተቀምጧል።
4. ኢየሱስ ክርስቶስ አሁን የሚኖረው ለእኛ ለመግለጽ ነው።
5. ኢየሱስ ክርስቶስ አሁን የሚሠራው ከበፊቱ በሚበልጠው ቤተ መቅደስ በመንግሥተ ሰማያት ነው።

በዕብራውያን ጥናታችን ትኩረት የምናደርገው በኢየሱስ ክርስቶስ ላይ ነው። ጸሐፊው እንደተናገረው የእምነታችን ራስና ፈጻሚ የሆነውን ኢየሱስን መመልከት ያስፈልገናል። የእግዚአብሔር መኖሪያ ቦታ ወደ ሆነው ወደ መንግሥተ ሰማያት የምንደርሰው በምድራዊ ጊዜያችን ኢየሱስን ስንከተል ብቻ ነው።

13ኛ ጥያቄ፡- ክርስቲያኖች ሐሳባቸውን ወደ ኢየሱስ መስብስባቸውን እንዴት ማሳየት እንደሚችሉ ምሳሌ በመስጠት አስረዳ።

አምስተኛ ቀን፡ -

የዚህን ሳምንት ትምህርት ክልስና በውይይቱ ጊዜ እንድት ዘጋጅ የውይይቱን ጥያቄዎች ተመልከት።

ሳምንታዊው ስብሰባ

1. ሳምንታዊው የአምልኮ ጊዜ
2. ጸሎት
3. ክለሳ
4. የመወያያ ጥያቄዎች

ሀ) 1. አይሁዳውያን ክርስቲያኖች በኢየሱስ ላይ ያላቸውን እምነት ለመተው የፈለጉት ለምንድን ነው?

2. ለምንድን ነው ዛሬ ብዙ ክርስቲያኖች በኢየሱስ ያላቸውን እምነት የሚተውት?

ለ) 1. ለምንድን ነው አንዳንድ ክርስቲያኖች በኢየሱስ ክርስቶስ የሚያምኑ ጥሩ ሰዎች ወደ ገንገም እሳት ይገባሉ ቢባሉ ማመኑ የሚከብዳቸው?

2. ሁሉም ሃይማኖቶች ጥሩና ወደ መንግሥተ ሰማያት የሚወስዱ ልዩ ልዩ መንገዶች ናቸው ለሚለህ ሰው እንዴት አድርገህ ነው የምትመልስለት? ለዚህ መጽሐፍ ቅዱስህን ተጠቀም።

ሐ) 1. የዕብራውያን ዋና ዋና ትምህርቶች ናቸው ብለህ የጻፍካቸውን ዝርዝር ክሌሎች ሰዎች ዝርዝር ጋር አነፃፅርና ለምን እንደ ዋና ትምህርት ዘርዝረህ እንደጻፍካቸው አስረዳ።

2. የጸፍካቸውን ዋና ዋና ትምህርቶች በቤተ ክርስቲያን ለሚገኙ ምዕመናን እንዴት አድርገው እንደሚግሯቸውና ተግባራዊ እንደሚያደርጓቸው ገለጽ።

5. ጸሎት

ትምህርት አሥር

ዕብራውያን ከምዕራፍ 1-2

የመጀመሪያ ቀን፡ - ዕብራውያን 1:1-3

በዚህ ላምንት የዕብራውያንን የመጀመሪያዎቹን ሁለት ምዕራፎች እናጠናለን። በእነዚህ ምዕራፎች ውስጥ የኢየሱስን ታላቅነት በሁለት ዋና ዋና መንገዶች እንመለከታለን። በመጀመሪያ ኢየሱስ እግዚአብሔር ለሰዎች ከሰጠው ራዕዮች ሁሉ የሚበልጥና የመጨረሻ ራዕይ ነው። ሁለተኛ ከታላቁ መልአክም እጅግ ይበልጣል።

እኛ የምናመልከው አምላክ ዝምተኛ አይደለም። ለሰዎች የሚናገርና ፈቃዱን የሚገልጽ አምላክ ነው። እግዚአብሔር ሰዎችን በሁለት የተለያዩ መንገዶች ይናገራል። በመጀመሪያ እግዚአብሔር ለሰዎች በፍጥረታቱ ውስጥ ሆኖ ይናገራል፤ (ሮሜ 1:18-20 ተመልከት)። ይህ መገለጥ ግንም ሰው ቢድንም ባይድንም ለሰው ልጆች ሁሉ የተሰጠ ነው። ሁለተኛ እግዚአብሔር ለሰዎች ቃሉ በሆነው በመጽሐፍ ቅዱስ ይናገራል። ይህ ደግሞ የተለየ መገለጥ በመባል ይታወቃል። ይህን ዓይነት መገለጥ የተሰጠው በኢየሱስ ክርስቶስ አምነው በመንፈስ ቅዱስ አማካኝነት ከእግዚአብሔር ቃል ለሚማሩ ሰዎች ብቻ ነው።

1ኛ ጥያቄ፡ - የእግዚአብሔር ለሰዎች ፈቃዱን መገለጽና ሰዎችን ግናገሩ ለምንድን ነው አስፈላጊ የሆነው?

የእግዚአብሔርን ግንኙነትና ከእርሱ ጋር እንዴት አድርገን ጎብረት ሊኖረን እንደሚችል ልንገነዘብ የምንችለው በመጽሐፍ ቅዱስ አማካይነት ብቻ ነው። በዚህ ሥፍራ ነው እግዚአብሔር ከእኛ የሚጠብቀውን ነገርና ወደ መንግሥተ ሰግያት የምንደርስበትን መንገድ የሚገልጽልን። እውነተኛውን ነገር ግወቅ የምንችለው ከመጽሐፍ ቅዱስ ነው። በዚህም ነው ትምህርቶች ሁሉ እውነተኛ እንደሆኑ ወይም እንዳልሆኑ ልንገመገም የምንችለው።

ብዙ የሐሰት ሃይማኖቶች ከእግዚአብሔር የመጡ ናቸው የሚሏቸው ብዙ ጽሑፎች አሏቸው። ለመጥቀስ ያህል እስላሞች ቁርባን አላቸው። ሌሎች ክርስቲያን ነን የሚሉ ሐሰተኞች ከመጽሐፍ ቅዱስ ውጪ የመጽሐፍ ቅዱስን ያህል ክብደት ያላቸው ሌሎች መጻሕፍቶች አሉ ብለው ይናገራሉ።

2ኛ ጥያቄ፡ - ሀ) በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የግይገኙ ለየት ያሉ ጽሑፎች ወይም ራዕዮች ወይም ትምህርቶች የሚያስተምሩ አንዳንድ የሐሰት አስተማሪዎችን ወይም ሙዋርተኞችን ጥቀስ።